

CENTAR ZA OBUKU PASA ZA OTKRIVANJE MINA ZA
JUGOISTOČNU EUROPU

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2007.

Januar 2008.

Uvod

U godini u kojoj obilježavamo pet godina od potpisivanja Memoranduma o razumijevanju, potpisanog 22.10.2002. između US State Department, International Trust Fond for Demining and Mine Victims Assistance i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o osnivanju Centra za obuku pasa za otkrivanje mina za jugoistočnu Europu (MDDC), ostvareni su značajni rezultati koji MDDC svrstavaju u red svijetski priznatih centara za obuku pasa.

Pored obuke pasa za otkrivanje mina, MDDC je u prethodnoj godini imao posebno zapaženu ulogu u obuci službenih pasa za potrebe policije, oružanih snaga Bosne i Hercegovine i Civilne zaštite FBiH i RS.

Osim obuke pasa za otkrivanje eksploziva, narkotika i patrolnih pasa, treneri MDDC su pristupili obuci pasa tragača za potrebe policijskih struktura.

1. Obuka pasa za otkrivanje mina

Zahvaljujući ostvarenoj saradnji i dobrim rezultatima obuke pasa za otkrivanje mina (MDD) u 2006., Marshall Legacu Institute iz USA je osigurao finasijska sredstva za obuku šest pasa za otkrivanje mina u 2007. godini u MDDC. Zbog povećane potrebe za korištenjem pasa za otkrivanje mina u Azerbejdžanu¹, četiri psa za otkrivanje mina koja su obučena u MDDC dodjeljena su Centru za uklanjanje mina Azerbejdžana (ANAMA), te po jedan pas Civilnoj zaštiti Federacije BiH i Civilnoj zaštiti Republike Srpske.

Nakon što su četiri psa za otkrivanje mina završila obuku u MDDC-u, dva trenera pasa za otkrivanje mina iz Centra za uklanjanje mina Azerbejdžana, proveli su mjesec dana u MDDC-u, gdje su prisustvovali zadnjoj fazi obuke sa trenerima MDDC. Prve informacije dobivene nakon njihovog dolaska u Azerbejdžan pokazuju da su psi dobro obučeni, uspješno aklimatizirani i u dobroj kondiciji. ANAMA je jedna od partnerskih organizacija MDDC-a, koja djeluje u okviru Koordinacijskog vijeća za protivminsko djelovanje u jugoistočnoj Europi.

Nakon izvršene selekcije mladih pasa i završetka osnovne obuke, u MDDC su na dvomjesečnu obuku došli i vođači pasa iz Civilne zaštite FBiH i RS.

Loši klimatski uslovi su djelimično usporavali obuku, ali je u konačnici postignut željeni rezultat. Dva psa koja su donirana Civilnoj zaštiti FBiH i RS imat će veliki značaj zbog potrebe da se određeni broj pasa koje su koristili u operacijama deminiranja u dosadašnjem periodu, otpiše zbog starosti.

---

1. U 2006. je MDDC realizirao obuku 8 MDD za program u Azerbejdžanu. Finasijska sredstva za obuku osigurali su Marshall Legacu institute, Vlada Republike Slovenije i Rotary Club iz Azerbejdžana.

Civilne zaštite FBiH i RS su pokazale veliki interes da MDDC radi kontinuiranu doobuku pasa koje koriste u procesu deminiranja.

Sa deminerskom organizacijom Raeseuro potpisan je ugovor o obuci dva MDD za potrebe navedene organizacije, koje će koristiti na zadacima deminiranja u Bosni i Hercegovini.

2. Saradnja sa članovima Koordinacijskog tijela za protivminsko djelovanje u jugoistočnoj Europi (SEEMACC).

Predstavnici MDDC učestvovali su na sastanku Koordinacijskog tijela za protivminsko djelovanje u jugoistočnoj Europi (SEEMACC)² koji je održan u aprilu 2007. u Republici Hrvatskoj, na kojem se raspravljalo o konkretnim planovima i zadacima članova ovog tijela.

12.9.2007. su predstavnici MDDC, ANAMA i ITF potpisali Memorandum o razumijevanju o obuci 8 pasa za otkrivanje mina za potrebe programa deminiranja u Azerbejdžanu. Potpisani memorandum predstavlja korak naprijed u daljnjoj saradnji članova SEEMACC-a i potvrdu značaja postojanja MDDC.

3. Obuka službenih pasa

MDDC je osnovan s ciljem unaprijeđenja i jačanja kapaciteta obuke pasa za otkrivanje mina za potrebe regiona jugoistočne Europe, ali i razvoja drugih vrsta obuke službenih pasa.

Od 6.11.2006. u MDDC je boravila grupa od 10 pasa i njihovih vodiča na obuci za potrebe jedinica Državne granične policije (DGP) i to psi za otkrivanje narkotika i policijski patrolni psi. Na ovoj četveromjesečnoj obuci, pripadnici DGP su koristili kapacitete za obuku i smještajne kapacitet koje pruža MDDC, nakon što su sve mlade pse nabavili u Centru za obuku pasa za otkrivanje mina.

Zadovoljni postignutim rezultatima, pripadnici DGP-a obuku su okončali 6.3.2007. Očekuje se ponovni dolazak jedinica DGP-a u Centar za obuku pasa, u svrhu osvježavanja obuke i certifikacije.

---

2. Koordinacijsko tijelo za protivminsko djelovanje u jugoistočnoj Europi (SEEMACC) osnovano je 28.11.2000., s ciljem unaprijeđenja protivminskog djelovanja u zemljama jugoistočne Europe. Članovi SEEMACC-a su centri za uklanjanje mina jugoistočne Europe i Centar za uklanjanje mina R.Azerbejdžan.

Nakon potpisivanja ugovora o doobuci pasa za otkrivanje mina za oružane snage BiH između predstavnika MDDC i Ministarstva odbrane BiH, treneri MDDC su pristupili doobuci pasa i vodiča iz navedene institucije. 17 MDD timova oružanih snaga BiH će tokom 2007. i 2008. provoditi doobuku u MDDC kako bi se pripremili za testiranje MDD timova koje organizuje Centar za uklanjanje mina Bosne i Hercegovine (BHMAL).

MDDC je također realizirao obuku dva psa, jednog za otkrivanje narkotika i jednog psa za otkrivanje eksploziva, te pratećih vodiča pasa pripadnika policijske jedinica Hercegovačko-neretvanskog kantona, te jednog psa tragača za potrebe policije Distrikta Brčko.

ORGANIZACIJA	VRSTA OBUKE	BROJ PASA
Oružane snage Bosne i Hercegovine	Obuka pasa za otkrivanje mina	17
Državna granična policija Bosne i Hercegovine	Obuka pasa za otkrivanje narkotika	5
Državna granična policija Bosne i Hercegovine	Obuka patrolnih pasa	5
Policija Hercegovačko-neretvanskog kantona	Obuka pasa za otkrivanje narkotika	1
Policija Hercegovačko-neretvanskog kantona	Obuka pasa za otkrivanje eksploziva	1
Policija Brčko Distrikta	Obuka pasa tragača	1

4. Unaprijeđenje kvaliteta rada

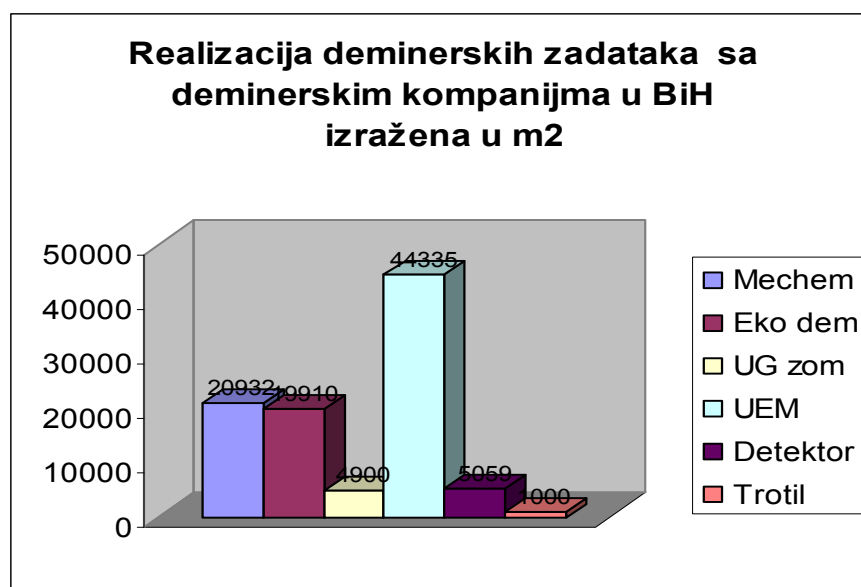
Uočavajući potrebu edukacije vodiča i trenera službenih pasa, MDDC je organizovao radionicu pod nazivom "Briga o službenim psima i njihova pravilna upotreba". Ovoj radionici prisustvovali su pripadnici policijskih snaga Federacije i Republike Srpske, Brčko Distrikta, EUPM-a, deminerskih kompanija koje u svom radu koriste timove pasa za otkrivanje mina, Državne granične policije BiH, te stručnjaci iz oblasti veterinarstva i predstavnici kompanija koje se bave proizvodnjom i prodajom pribora, hrane i lijekova za pse.

Cilj ove radionice je bila razmjena iskustava o svakodnevnoj brizi o psima, približavanje stavova i pružanje novih informacija o pravilnoj upotrebi pasa i njihovoj optimalnoj njezi, te očuvanju zdravlja pasa. Također je bilo riječi o humanom pristupu službenim psima koji u velikoj mjeri olakšavaju rad u deminiranju i drugim oblastima zaštite ljudi i imovine, borbi protiv kriminala i terorizma. Predavači koji su došli iz Njemačke, Slovenije, Hrvatske i BiH, između ostalog govorili su o prednostima i greškama kod obuke službenih pasa.

5. Podška MDD timova iz MDDC na zadacima deminiranja

Timovi pasa za otkrivanje mina iz MDDC-a su u prethodnoj godini aktivno učestvovali kao podrška deminerskim organizacijama u Bosni i Hercegovini i Kosovu.

MDD timovi MDDC-a korišteni su kao podrška deminerskim organizacijama NVO UEM, NVO UG ZOM, Mechem i NVO EKO DEM, na raznim zadacima deminiranja u Bosni i Hercegovini.

Kao podrške deminerskim timovima EODMS Kosovo, četiri MDDC tima bili su raspoređeni na različitim deminerskim zadacima u periodu od 17.4. do 17.10. 2007. MDD timovi su radili u područjima Dimče, Đurđev Del, Krivenik, Gorozhub, Gorance, Globočica, Dulje Pas i Guramela Dulje.

Aktivnosti deminiranja provodile su se prema planu EOD Management Section Kosovo (EODMS) koje je definirao 44 zadatka visokog prioriteta, 14 zadataka srednjeg prioriteta, dok su potrebe za deminiranjem utvrđene na ukupno 100 zadataka. MDD timovi su prvenstveno korišteni sa ciljem smanjenja sumnjive površine na stvarnu veličinu minskog polja i pokazali su se kao vrlo efikasna metoda u tehničkom izviđanju.

Također, MDDC je rukovođen nezadovoljstvom većine deminerskih kompanija koje u svom radu koriste pse za otkrivanje mina, a u vezi sa testiranjem MDD od strane Centra za uklanjanje mina BiH (BHMACH), te u skladu sa nadležnostima definiranim u Odluci o osnivanju MDDC, ponudio pomoć BHMACH-u u izradi procedura testiranja MDD te njihove kvalitetnije upotrebe na deminerskim radilištima.

. 6. Promocija aktivnosti MDDC

U prošloj godini MDDC je ugostio grupu donatora koji su u BiH doputovali u organizaciji Marshall Legacy Institute (MLI). Zadovoljni dosadašnjom saradnjom sa MDDC, te činjenicom da su novoobučeni psi vrijedno sredstvo na zadacima deminiranja u BiH i šire, privatni donatori – njih osam, zajedno sa direktorom MLI, Perry Baltimoreom - koji su vlastiti novac donirali kako bi se Bosna i Hercegovina lakše suočila sa problemom mina, bili su u petodnevnoj posjeti BiH. Tokom posjete BiH donatori su boravili u MDDC i pokazali veliki interes za nastavak saradnje u narednom periodu.

Centar za obuku pasa za otkrivanje mina je je u toku 2007. posjetio veliki broj domaćih i međunarodnih zvaničnika kojima su predstavljeni dosadašnji rezultati i planovi MDDC. Posebno interesovanje za rad MDDC pokazali su Ambasador USA u BiH Nj.E. Douglas McElhaney, ambasadorica Belgije u BiH, sa sjedištem u Austriji Nj.E. Cristina Funes-Noppen, te predstavnici ureda PMWRA US State Department.

Predstavnici Njemačkog bataljona međunarodnih stabilizacijskih snaga u BiH posjetili su MDDC u više navrata i donirali određenu količinu hrane za pse.